ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Антошко Т.Р.
асистент ФММ НТУУ «КПІ»

ТРЬОХРІВНЕВА МОДЕЛЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЇ

Розглянуто особливості інформаційної політики компаній в ринкових умовах. Досліджено вплив інформаційної прозорості на обсяги інвестиційних потоків. Запропонована трьохрівнева модель забезпечення прозорості діяльності компанії, яка базується на світовій системі загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку, галузевих стандартах оцінки діяльності та звітності, котрі розроблені та прийняті в конкретних галузях економіки, а також на вимогах до особливої для кожної компанії інформації стосовно стратегії, планів, підходах до управління ризиками, політики стосовно виплат винагороди, корпоративному управлінні, критеріях оцінки діяльності та інше.

Ключові слова: фінансова звітність, корпоративне управління, корпоративна соціальна відповідальність, модель забезпечення прозорості діяльності компаній.

Втуп. Багато компаній, які зараз присутні на ринку, підтримують дух прозорої політики у своїй діяльності. Перші компанії пропонують більш повну інформацію про свою галузь або намагаються зробити свою фінансову звітність більш зрозумілою для широких кіл. Другі компанії виходять за межі вимог регулюючих державних органів та розкривають нефінансову інформацію, яка дозволяє інвесторам більш чітко зробити висновки відносно подальшої співпраці. Нефінансова інформація включає в себе багато «факторів вартості», які складають основу для подальших фінансових результатів. До цих факторів можна віднести соціально відповідальну діяльність, ефективне управління відносинами з стейхолдерами, підвищення потенціалу персоналу, розвиток інноваційних процесів та інші. А треті компанії пропонують своїм інвесторам інформацію, яка описую бачення керівництвом майбутньої діяльності. Для цього використовують інтернет конференції, під час яких керівники демонструють свою інформаційну відкритість, та зацікавленість у співпраці з зацікавленими сторонами.

При такій відкритості аудиторські фірми удосконалюють методологію забезпечення та визначення надійності фінансових даних. Аудитори, які займаються аналізом інформації, проводять багато роботи з метою визначення, чи насправді стандарти бухгалтерського обліку забезпечують інвесторів необхідною інформацією. В свою чергу державні органи контролю підсилюють свій нагляд за дотриманням обов’язків покладених на вище наведених учасників.

Постановка задачі. Таким чином необхідна така структура, яка сконцентрує в собі зусилля для досягнення поставленої мети, а саме забезпечення інвесторів та інших стейкхолдерів інформацією, яка ним необхідна для прийняття рішень. У статті поставлена задача визначити модель забезпечення прозорості діяльності компанії.

Результати дослідження. Для вирішення поставленої задачі можна запропонувати трьохрівневу модель забезпечення прозорості компаній, яка відповідає сучасним принципам як корпоративного управління, так і корпоративної соціальної відповідальності.

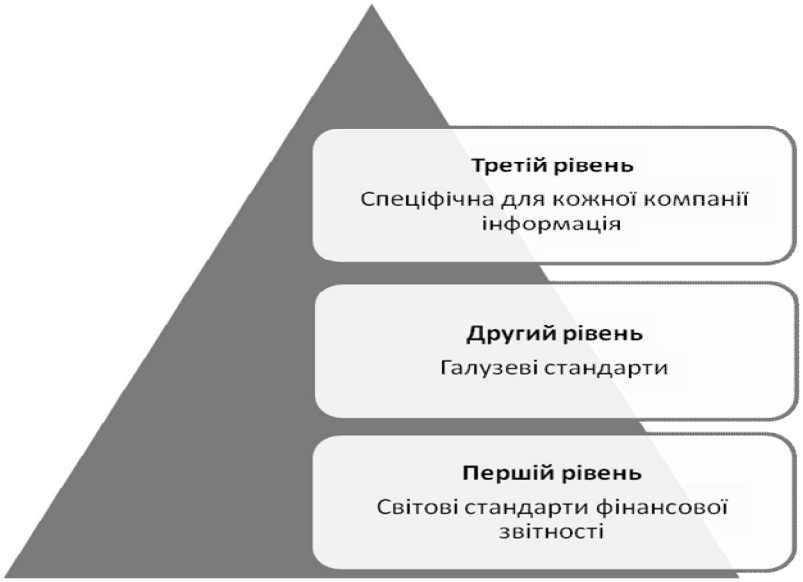

Рис. 1. Трьохрівневу модель забезпечення прозорості компаній [1]

Давайте детально розглянемо кожен рівень:

1. Світова система загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку (Світові стандарти фінансової звітності – Global GAAP).
2. Галузеві стандарти оцінки діяльності та звітності, розроблені та прийняті в конкретних галузях економіки.
3. Вимоги до особливої для кожної компанії інформації стосовно стратегії, планів, підходах до управління ризиками, політики стосовно виплат винагороди, корпоративному управлінні, критеріях оцінки діяльності та інше.

Вище наведена інформація повинна надаватися не окремими частинами, стосовно окремих видів діяльності, а цілісно. Інформація третього рівня може переходити на другий, а другого на перший. Крім того є можливість введення додаткових елементів на третій рівень.

На першому рівні перевірка достовірності інформації повинна бути обов'язковою для компаній, які використовують світові стандарти фінансової звітності (ССФЗ – IFRS). Перевірку цієї інформації може проводити незалежна група аудиторів, яка користується авторитетом серед інших компаній та суспільства.

На першому етапі підтвердження інформації на другому рівні, разом з використанням стандартів другого рівня повинно бути добровільним. Індикатором стане ринок, який визначить в подальшій діяльності компанії,

чи необхідні такі перевірки відповідності світовим стандартам. Державні регулюючі органи можуть самостійно прийняти рішення стосовно необхідності обов'язкової перевірки (Наприклад перевірка відповідності звітів новим стандартам). Така перевірка може проводитися незалежними висококваліфікованими професіоналами, яки мають довіру, як з боку суспільства та держави так і з боку компаній. Крім аудиторів таку перевірку можуть проводити консалтингові фірми які мають спеціалізацію на питаннях загальної та галузевої стратегії, в напрямках інформаційних технологій. Необхідно відмітити, що для досягнення максимальної об'єктивності такі фірми повинні бути незалежними як аудитори.

Наявність стандартів на другому рівні робить аудит інформації аналогічним аудиту першого рівня, але буде відрізнятися ти що стандарти першого рівня не такі всеохоплюючі, як ССФЗ. В окремих випадках свій внесок можуть зробити галузеві асоціації, які будуть надавати незалежну інформацію про розмір ринку і долі окремих компаній на цьому ж ринку.

Підтвердження достовірності інформації третього рівня, повинно бути спочатку теж добровільним, але з часом підтвердження інформації на третьому рівні повинно стати обов'язковим, та перетворитися на послугу яка надається професіоналами з відповідною кваліфікацією. Принципова різниця аудиту третього рівня від аудитів попередніх рівнів міститься в його змісті. А саме, аудит третього рівня повинен надати інформацію відносно:

1. Відповідність наданої інформації стосовно діяльності компанії у звітах - дійсності.
2. Відповідність зовнішньої стратегії компанії її внутрішній політиці.
3. Чи застосовується заявлена стратегія управління ризиками.

Достовірність інформації третього рівня, підтверджується суб'єктивною думкою менеджменту та адміністрації компанії. Дуже часто керівництво компанії намагається розкривати тільки ту інформацію яка може бути підтверджена незалежним аудитором чи експертом, в цих випадках достовірність звітів підтверджується але розкриття інформації неможна вважати повним, що в свою чергу говорить про політику компанії в відносно прозорості діяльності.

Саме в цьому полягає складність аудиту на третьому рівні – завжди є ризик, що керівництво компанії надасть лише «позитивну» інформацію. Якщо важлива але не зовсім позитивна інформація залишається невисвітленою, цінність висновку аудитора стає сумнівною. В звіті необхідно чітко вказати сумнівні аспекти наданої інформації.

Розглядаючи трирівневу модель на світовому рівні необхідно незабувати про міжнародну співпрацю в сфері звітності. Саме цьому присвячена діяльність Глобальної інформаційної ініціативи (GRI). Місією GRI була розробка «принципів добровільної звітності організацій про економічні, екологічні та соціальні аспекти їх діяльності, продукцію та послуги [2].

Під час обговорення «галузевих додатків» до GRI було визнано неефективність вимірювання однакового підходу до різних галузей

економіки. GRI вже працює над додатковими аспектами які будуть враховувати галузеві особливості.

Висновки. Запропонована GRI процедура розробки загальних і галузевих стандартів може бути моделлю для створення стандартів другого рівня. Підхід GRI базується на співпраці компаній та підприємств, соціальних неурядових організацій, аудиторських організацій, найманих працівників, інвесторів та інших зацікавлених осіб в усьому світі. Праця GRI повинна координуватися комітетом який складається з вище наведених представників. Така практика GRI сприймається досить позитивно компаніями в усьому світі, це підтверджується членами учасниками GRI, а саме такими компаніями: Agrium, Alcan, Bell, Enbridge, Hydro Quebec, Nexen, Petro-Canada, Placer Dome, PotashCorp, Shell Canada, Talisman Energy, Teck Cominco, TransAlta [3].

За п'ять років GRI перейшла від створення загальних принципів до створення правил в окремих галузях. Таким чином досвід GRI в розробці стандартів необхідно враховувати, навіть при створенні нових, можливо більш досконалих моделей.

Перелік посилань

1. Samuel A. DiPiazza Jr., Robert G. Eccles. The Future of Corporate Reporting. John Wiley & sons, inc. 2004.

2. 2000 Sustainability Reporting Guidelines on Economic, Environmental and Social Performance, Global Reporting Initiative,1.

3. http://www.csr-review.net/globalna-initsiativa-iz-zvitnosti-gri

---

Антошко Т.Р.
асистент ФММ НТУУ «КПИ»

ТРЕХУРОВНЕВАЯ МОДЕЛЬ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРОЗРАЧНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОМПАНИИ

Рассмотрены особенности информационной политики компаний в рыночных условиях. Исследовано влияние информационной прозрачности на объемы инвестиционных потоков. Предложенная трехуровневая модель обеспечения прозрачности деятельности компании, которая базируется на мировой системе общепринятых принципов бухгалтерского учета, отраслевых стандартах оценки деятельности и отчетности, которые разработанны и приняты в конкретных отраслях экономики, а также на требованиях к особой для каждой компании информации о стратегии, планов, подходах к управлению рисками, политики в отношении выплат вознаграждения, корпоративном управлении, критериях оценки деятельности и другое.

Ключевые слова: финансовая отчетность, корпоративное управление, корпоративная социальная ответственность, модель обеспечения прозрачности деятельности компаний.

Antoshko T.R.

THREE-LEVEL MODEL TRANSPARENCY OPERATIONS

The features of the information policy of companies in market conditions are analysed. The effect of transparency on the volume of investment flows is discovered. The proposed three-tier model of transparency of the company, which is based on the global system of generally accepted accounting principles, industry standards, assessment and reporting, which are designed and made in specific sectors of the economy, as well as requirements specific to each company's information on the strategies, plans, approaches to the risk management policy for payment of remuneration, corporate governance, evaluation criteria, and more.

Keywords: financial reporting, corporate governance, corporate social responsibility model of transparency of companies.

Березовська Т.М.
студентка ФММ НТУУ «КПІ»
Клименко О.В.
канд. фіз.-мат. наук, доц. НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ СПРИЧИНЕНІ КОЛІЗІЯМИ В УКРАЇНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ В СФЕРІ РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ОБІГУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

У статті проведено дослідження ускладнень розвитку підприємництва в Україні, що були спричинені нововведеннями в українському законодавстві, покликаними привести у відповідність вітчизняні законодавчі норми в сфері цінних паперів та організаційно-правових форм існування підприємств до світових стандартів.

Ключові слова: цінні папери, дематеріалізація, акціонерні товариства, Податковий кодекс, зберігання цінних паперів.

Вступ. Останнім часом проблема залучення зарубіжних інвестицій виходить на передній план для української економіки. Це стосується власне як інвестування в державні проекти, так і в українські підприємства. Проте розвитку українського підприємництва шляхом залучення прямих іноземних інвестицій заважали значні розбіжності як в назвах організаційно-правових форм так і в їх змісті. Шляхом вирішення даної проблеми стала заміна звичних на просторах СНД відкритих та закритих акціонерних товариств на більш звичні та зрозумілі закордонним інвесторам приватні та публічні акціонерні товариства з відповідною адаптацією норм вітчизняного законодавства до світових стандартів.